Just ... cone minute, foreWer

Austria-based sculptor Erwin Wurm recently had his first solo exhibition in Southeast Asia at 100 Tonson Gallery.

Interview **Rebecca Vickers** Portrait / Photos **Ketsiree Wongwan**

I always strongly tried to be connected to this quote 'level of quality'... And I always failed.

art4d: Could you introduce and explain the concept behind the title of the exhibition?

Erwin Wurm: Subjectivity means I see the world through my eyes and work about my time, our time, my society, our society. So it means it is a personal view on our time and our society.

art4d: And this is your first solo exhibition in Southeast Asia, correct? FW: Yes

art4d: How did the exhibition come about?
EW: I was invited by Jackraphun (Thanateeranon), who is a Thai artist who came to Venice and contacted me and visited me and then we created the idea of having a show together and he organized it with 100 Tonson Gallery.

art4d: The opening is tomorrow, but the work is already on display, do you have any idea of how the work has been received thus far, or more generally, could you talk about how your work is received in different regions of the world, and how you chose which pieces to show in the exhibition here in Thailand?

EW: The selection was more for practical reasons, it was what was at the studio at the time when Jackraphun came to visit and then of course we had to think about shipment and things like that because it's really far away. So these were the first issues, what would fit and the second issues were what would bring my idea, or explain my idea, easily for the public in Southeast Asia. So we combine this second idea with these practical reasons and this was more or less the package.

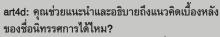
Regarding how it has been received I have no idea really but my work has been shown in several parts of the world and also in Asia several times, places like China and Japan, and in Japan and China people were very open to my work, especially the performative parts, they liked very much. And, so, I think it will be OK.

art4d: Earlier this year, when you were giving a talk on your life and works here at the Bangkok Art and Culture Centre, you said that when you are working as a sculptor, you found that if you were to take the types of things that we normally like to cut-out, such as embarrassment, humility or ridiculousness, and put those elements in the work, it made the work stronger, more intense. Could you elaborate on this idea and how putting those unwanted elements into the works succeeds in making them stronger?

EW: Yes, I can just speak about my experience with these issues, it was when I was an art student and also later on when I had already been working as an artist that I always had this idea of this level, a level of high art or high philosophy, and I tried, I always strongly tried to be connected to this quote 'level of quality' and to certain issues which are related to this level. And I always failed, I didn't get access to it so I was trying, trying hard but it became in a way artificial when I tried. And then, all of a sudden, after several years and impressive moments and things that were happening in my life and all around me I changed the attitude. I didn't care anymore about reaching this level and then all of a sudden something happened which changed the view on my work, which changed maybe also the way of

01 Cucumber งานที่ Erwin จำลองรูปทรงมาจากฟอร์ม ของแตงกวาดอง โดยสร้าง-สรรค์ออกมาเป็นประติมากรรม จากอะคริลิกหลากหลาย ขนาด

Erwin Wurm: คำว่า 'Subjectivity' ในชื่อนิทรรศการ หมายถึงผมมองโลกผ่านสายตาและงานที่เกี่ยวกับเวลา ของผม เวลาของเรา สังคมของผม สังคมของเรา มันก็ มีความหมายว่ามุมมองที่เป็นส่วนตัวที่มีต่อเวลาและ สังคมของเรา

art4d: และนี่เป็นนิทรรศการเดี่ยวของคุณในแถบ-อาเซียนนี้ใช่ไหม?

EW: ใช่ครับ

art4d: นิทรรศการนี้มีความเป็นมาอย่างไร?

EW: ผมได้รับเชิญจากจักรพันธ์ (ธนธีรานนท์) ซึ่งเป็น ศิลปินชาวไทย ที่มาเวนิสและติดต่อผมและก็ไปเยี่ยมผม และเราก็ได้ไอเดียที่จะแสดงงานด้วยกันและเขาก็ร่วมจัด ้มันขึ้นมากับ 100 ต้นสน แกลเลอริ่

art4d: งานได้แสดงไปแล้ว คุณมีไอเดียเกี่ยวกับการ ตอบรับอย่างไรบ้าง หรือถ้าจะพูดให้กว้างๆ คุณพอจะ พูดเกี่ยวกับงานของคุณว่าได้รับการตอบรับในภูมิภาค ต่างๆ ทั่วโลกอย่างไร และคุณเลือกงานที่มาแสดง นิทรรศการที่นี่ในเมืองไทยอย่างไร?

EW: ในการเลือกมันเป็นไปตามเหตุผลในด้านความ สะดวกเหมาะสม มันเป็นงานที่อยู่ใน่สตูดิโอตอนที่ จักรพันธ์แวะมาเยี่ยมและแน่นอนเราต้องคิดถึงเรื่องการ ขนส่งหรืออะไรทำนองนั้นเพราะว่ามันมาไกล มันก็เลย เป็นเรื่องที่จะต้องคิดถึงเป็นเรื่องแรก อะไรที่จะเหมาะ

และอย่างที่สองก็คืออะไรที่จะนำไอเดียมาให้หรืออะไรที่ มันอธิบายถึงแนวคิดของผมได้ง่ายสำหรับผู้ชมในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ เราก็เลยเอาไอเดียที่สองมารวมกับ ไอเดียที่เกี่ยวกับความสะดวกในการขนส่งเข้าด้วยกันจน ออกมาเป็นแพ็คเกจนี้

ในเรื่องที่ว่ามันได้รับการตอบรับอย่างไรผมเองก็ไม่ รู้จริงๆ แต่งานของผมได้ไปแสดงในหลายส่วนของโลก และก็หลายครั้งในเอเชีย อย่างเช่นในจีนและญี่ปุ่น ใน ญี่ปุ่นและจีนพวกเขาเปิดรับงานของผมดีมาก ผมก็เลย คิดว่ามันน่าจะโอเค

art4d: ก่อนหน้านี้ ตอนที่คุณมาพูดเกี่ยวกับชีวิตและ งานของคุณที่หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร คุณพูดว่าตอนที่คุณทำงานเป็นประติมากร คุณได้พบ ว่าถ้าคุณจะเอาบางสิ่งบางอย่างที่คนเราอยากจะกำจัด มันออกไป เช่น ความอับอาย การถูกหยาม หรือความ ทุเรศ แล้วเอาองค์ประกอบพวกนี้มาใส่ในงาน มันจะ ท่ำให้งานมีพลังขึ้น มีความตึงเครียดมากขึ้น คุณช่วย ขยายความแนวคิดนี้และคุณจะใส่องค์ประกอบที่คน ไม่ต้องการพวกนี้ลงในงานได้อย่างไรเพื่อที่จะให้มันมี พลังมากขึ้นให้สำเร็จได้อย่างไร?

EW: ครับ ผมสามารถที่จะพูดถึงประสบการณ์ของผม เกี่ยวกับเรื่องนี้ มันเป็นตอนที่ผมยังเป็นนักศึกษาศิลปะ อยู่และก็ต่อมาตอนที่ผมมาทำงานเป็นศิลปินซึ่งผมก็มี แน้วคิดนี้อยู่ตลอดในระดับของศิลปะขั้นสูงหรือปรัชญา ขั้นสูง ผมมั้กจะพยายามอย่างมากที่จะเชื่อมต่อกับอะไร ที่เรียกว่า 'ระดับของคุณภาพ' และมีบางอย่างที่มันจะ เชื่อมต่อกับระดับนี้ได้ และผมก็ล้มเหลว ผมไม่สามารถ

จะเข้าถึงมัน ผมก็ได้แต่พยายาม พยายาม และพยายาม อย่างหนักและมันก็กลายมาเป็นอะไรที่ปลอมเมื่อตอนที่ ผมพยายาม และในทันทีทันใด หลังจากหลายปีและมัน ช่างเป็นช่วงเวลาที่น่าประทับใจที่มันก็เกิดขึ้นมาซึ่งมัน ได้เปลี่ยนมุมมองในการทำงานของผมและบางทีวิธีการ ทำงานของผมด้วย และทันใดนั้นมันก็ไม่สำคัญอีกต่อไป

แล้วผมก็ตระหนักว่ามีบางอย่างเกิดขึ้นในงาน ของผม และทันใดนั้นผู้คนหลายคนก็ดูจะน่าสนใจขึ้น มา และก่อนหน้านั้นผมเริ่มจะยอมรับสิ่งที่เรียกว่า ส่วนที่ 'แย่' ส่วนที่ 'อ่อนแอ' ส่วนที่ปกติผมจะตัดมันออกจาก งานของผม เช่น ความอับอาย และอีกหลายๆ อย่าง แล้วผมก็ใส่มันไว้ และสักพักผมก็เริ่มตระหนักว่ามัน ทำให้งานสมบูรณ์ขึ้น มันทำให้งานบางที่อาจจะอ่อนลง ในเชิงของความเป็นแบบแผน ในวิถีที่ผมเคยเข้าใจใน แง่ของความเป็นแบบแผนและคุณภาพของงานศิลปะ และวิถีที่เป็นแบบแผนในเวลานั้น แต่มันได้เปลี่ยนมุม-มองเกี่ยวกับคุณภาพและเนื้อหาและนี่เองที่ทำให้งาน สมบูรณ์ขึ้นในที่สุด และผมก็ได้รับผลสะท้อนกลับมาใน ทันที่จากสาธารณชน จากผู้คนที่เห็นมัน และผมก็รู้สึก ว่า ใช่แล้ว มันไปถูกทางแล้ว

art4d: บางที่อาจเป็นเพราะว่าทุกคนสามารถที่จะเข้าถึง องค์ประกอบเหล่านั้นได้

EW: อาจใช่ แต่มันก็เป็นไปในแบบที่ว่าก่อนหน้านั้นจะ มีความอึดอัดและความตึงเครียด ผมเองก็เกรงและกลัว ว่าจะไม่สามารถทำงานที่ดีได้และผมก็พยายามและมัน เป็นความปรารถนาที่จะให้ถึงระดับที่ผมเคยเข้าใจว่าคือ คุณภาพที่ถูกสร้างขึ้นมาในแบบหนึ่ง เนื้อหาทั้งหมด ของคุณภาพถูกสร้างขึ้นมา แต่ผมคิดว่ามันเป็นการ เข้าใจผิด และใช่แล้วงานที่ซื่อสัตย์จะออกมาด้วยตัว ของมันเอง

One idea, one good idea, is not enough in an artist's life. You need many ideas because one idea will bring you up and then it weakens the work because it makes you, it makes the work, less exciting.

working. All of a sudden it wasn't important anymore.

And then, I realized that something happened in my work which all of a sudden many people found to be more interesting, and before that I started to accept the let's say 'bad' parts, the 'weak' parts, the parts which I normally would have cut it out of my work, like that embarrassment and many, many other things and let them in and after a while I realized it makes the work richer. It makes the work maybe weaker in formal questions, in the ways that I understood formality and quality of an art piece and formal ways at that time, but it changed the view on quality matters and content matters and this made the works richer in the end. And I got immediately feedback from the public from the people who saw this and I felt, yeah, it's a good way.

art4d: Maybe because everyone can relate to those elements?

EW: Maybe. Yes, maybe. But, it was also in the way that before there was this kind of tightness and tenseness and also I was afraid and scared to not be able to make good work and I was trying, and it was a longing on this certain level of how I understood the quality was constructed in a way. All the content of quality was constructed, but it was a misunderstanding I think. And yes, then the work honestly kept coming out by itself.

art4d: The objects that you often use in your works are what I would consider to be everyday objects, and it seems that the human elements of the works often become the sculpture more than the material, but the works that you are showing

here in Bangkok seem to be a step back in the direction of focusing on the objects. Could you explain the relationship between material, object and action in your work?

EW: Yes, the fact is, that I have tried to work on a wider basis from the beginning. So, I started at the same time working in three dimensions with real three-dimensional objects and sculptures, and then I had performative pieces and I also made photography, which I called also sculptural work. So drawings, performances, videos, did I miss something? There were also pieces with text. But. more or less, I started with those things from the beginning and my intention was to go on with this and to progress with these certain different methods and aspects in the same way, but the fact was that I sometimes focused more on the aspect of let's say the video, sometimes more on the aspect of performance and sometimes more on the drawings aspect, but I always combined the other things as well. But, what happened was that then the public, the audience, focused let's say for example for several years only on the one-minute sculptures, and then later on they focused only on certain videos or only on the 'Fat Cow,' but I still had the other body of work so it was more or less a problem which came from outside. I was always working on different fields but the focus changed from time to time. And I'm still doing that now, I make performative pieces plus I make real threedimensional objects as well.

art4d: I was curious about this because, even in the one–minute sculptures, where perhaps the action is the work, it's all very temporary, there is

no real tracing or shadow of the action. With the works you are showing here however, that incorporate the skull and the skeleton, they seem to be creating much more permanent one–minute sculptures, could you talk about the transition from a very sort of temporary gesture to these more permanent objects?

EW: These pieces have a certain title, they are called 'One-Minutes Forever.' It plays with the notion of the one-minute sculpture, which is concentrated on something very short, on the ephemera, and also on the disappearance, which is basically like our life. The rest is a sculpture which lasts for the eternal, like its skeletal. The bones are our future which lasts for a really long time. So, our situation is like that of where we are here for a very short period of time, and then, for an incredibly long period of time, we will not be here. So these sculptures are for this part. So I created the one-minute sculptures for the part of our appearance in the world, and these pieces are created for the part in which our appearance is not here, in the future.

art4d: Many of your works are related to the Zeitgeist or icons of our time and society. With that in mind, could you introduce the work 'Sausage;' is the sausage a representation or symbol of our society?

EW: Yes, a matter of fact it is. The sausage I would say is an icon of Middle-European society. It's a food, yeah? And it's what people eat in these countries because in these countries like let's say Austria, Germany, Poland, Switzerland, Czechoslovakia and wider around also such as France and also England they eat sausages. These

02-03 Sausage ผลงานที่ ศิลปินใช้ใส้กรอกมาเป็นภาพ สะท้อนให้เห็นถึงสังคมและ วัฒนธรรมของพื้นที่แถบ ยุโรปกลาง 04-05 One Minute Sculpture Forever หรือ ประติมา-กรรมหนึ่งนาทีตลอดไป เป็นการต่อยอดทางความคิด ของ Erwin ที่มีต่องานก่อน หน้าอย่าง One Minute Sculpture หรือ ประติมา-กรรมหนึ่งนาที

ได้ไหม ไส้กรอกเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของสังคม ของเราใช่ไหม?

EW: ครับ อันที่จริงแล้วมันเป็นอย่างนั้น ผมอยากจะ พูดว่าใส้กรอกเป็นใอคอนของสังคมยุโรปกลาง มันคือ อาหาร และมันเป็นอะไรที่ผู้คนกินในประเทศเหล่านี้ เพราะว่าในประเทศเหล่านี้ซึ่งมีออสเตรีย เยอรมนี โปแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ เชคโกสโลวาเกีย และขยาย ออกไปรอบๆ ด้วย เช่น ฝรั่งเศส รวมทั้งอังกฤษ พวก เขาต่างก็กินใส้กรอก ประเทศเหล่านี้ต่างก็เป็นประเทศที่ มีอาหารหน้าหนาว พวกเขาเลยมีผักน้อยและก็มีปลา ไม่มากนัก เรามีเนื้อสัตว์แต่เนื้อสัตว์นั่นเป็นของคนรวย และสำหรับคนที่เหลือ เรากินไส้กรอกกับกระหล่ำปลีเป็น หลัก ผมโตมากับใส้กรอก ผักดอง และอะไรบางอย่าง ที่จริงก็คืออาหารหน้าหนาว ในอีกด้านหนึ่งผมชอบมัน ในมุมมองของประติมากรรม เพราะว่ามันมีรูปแบบที่ โดดเด่น คุณมีผักดองเป็นล้านๆ แต่มันต่างก็แตกต่าง กันและเหมือนกัน มันก็เหมือนกับใส้กรอกที่มีรูปแบบ พื้นฐานง่ายๆ ที่ผมชอบมาก และก็มีมันฝรั่งซึ่งมีมันฝรั่ง เป็นล้านๆ ที่แตกต่างกัน ไม่มีมันฝรั่งสองหัวที่เหมือน กันเปี๊ยบ ไม่มากก็น้อยที่มันดูแตกต่างซึ่งก็เหมือนกับ มนุษย์ นี่คือสิ่งที่ผมชอบเกี่ยว ้กับประติมากรรมนี้

art4d: พวกมันก็เหมือนกับภาพพอร์เทรทของผักดอง?

EW: คล้ายๆ อย่างนั้นครับ และพวกใส้กรอกเหล่านี้มัก จะทำมาจากใส้ ของจริงนะ ซึ่งมันก็เลยเหมือนกับชีว-ภาพของร่างกายซึ่งเกี่ยวข้องกับร่างกายของเรามันก็ เลยเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกันที่ผมชอบ

art4d: วัตถุที่คุณมักใช้ในงานของคุณคืออะไร ฉันอยาก จะคิดว่ามันเป็นวัตถุในชีวิตประจำวัน และมันดูเหมือนว่า องค์ประกอบของมนุษย์ในงานมักจะเป็นประติมากรรม มากกว่าวัสดุ แต่งานที่คุณนำมาแสดงที่กรุงเทพฯ ดู เหมือนจะถอยกลับไปในทิศทางที่โฟกัสไปที่วัตถุ คุณจะ ช่วยอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุ วัตถุ และการ กระทำในงานของคุณได้ไหม?
EW: ได้ชิครับ ความจริงก็คือว่าผมได้พยายามที่จะทำงานให้กว้างๆ และหลากหลายในตอนเริ่มแรก ดังนั้นผม

งานให้กว้างๆ และหลากหลายในตอนเริ่มแรก ดังนั้นผม ก็เลยเริ่มต้นทำงานสามมิติที่เป็นวัตถุและประติมากรรม เป็นสามมิติจริงๆ ในเวลาเดียวกัน และก็งานเพอร์ฟอร์ม-แมนซ์ และผมก็ทำงานภาพถ่าย ซึ่งผมเรียกมันว่างาน ประติมากรรมด้วย เลยมีทั้งภาพวาด เพอร์ฟอร์มแมนซ์ วิดีโอ ผมขาดอะไรไปหรือเปล่า แล้วก็มีงานที่เขียนเป็น ข้อความ แต่ไม่มากไม่น้อยผมเริ่มด้วยพวกเหล่านั้นจาก เริ่มแรกและความตั้งใจของผมก็คือทำมันไปเรื่อยๆ และ ก้าวหน้าไปด้วยวิธีและรูปแบบต่างๆ ในวิถีทางเดียวกัน แต่ความจริงก็คือบางที่ก็โฟกัสไปที่รูปแบบในแบบที่ เรียกว่าวิดีโอมากขึ้น บางทีก็เน้นไปที่รูปแบบของเพอร์-ฟอรม์แมนซ์มากกว่า และบางทีก็เน้นไปที่งานวาดมาก กว่า แต่ผมก็มักจะรวมอย่างอื่นเข้าไปด้วย แต่สิ่งที่เกิด ขึ้นก็คือสาธารณชนและผู้ชมโฟกัสไปที่ ยกตัวอย่างเช่น งานประติมากรรมหนึ่งนาที่ของผมเป็นเวลาหลายปี และต่อมาพวกเขาก็โฟกัสไปที่งานวิดีโอโดยเฉพาะอย่าง ยิ่งที่งาน 'วัวอ้วน (Fat Cow)' แต่ผมก็ยังมีงานในรูป-แบบอื่นๆ มันก็เลยเป็นปัญหาซึ่งมาจากภายนอกไม่มาก ก็น้อย ผมมักจะทำงานในสาขาต่างๆ แต่โฟกัสเปลี่ยน ไปตามกาลเวลา และผมก็ยังทำอย่างนั้นอยู่ในตอนนี้

ผมทำงานเพอร์ฟอร์มแมนซ์บวกกับทำงานที่เป็นวัตถุ สามมิติไปด้วย

art4d: เราอยากจะรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เพราะว่า แม้แต่ใน ประติมากรรมหนึ่งนาที่ซึ่งเป็นอะไรที่บางทีการกระทำก็ คืองาน มันเป็นอะไรที่ชั่วคราว ไม่มีร่องรอยหรือเงาของ การกระทำ กับงานที่คุณแสดงที่นี่ อย่างไรก็ตามมัน เป็นการรวมกะโหลกและโครงกระตูกเข้าด้วยกัน มันดู เหมือนจะสร้างประติมากรรมที่ถาวรกว่าประติมากรรม หนึ่งนาที คุณจะช่วยเล่าเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงจาก ท่าทางที่เป็นชั่วคราวมาสู่วัตถุที่มีความถาวรกว่า?

EW: งานชิ้นนี้มีชื่อ 'หนึ่งนาที่ตลอดกาล ('One-Minutes Forever')' มันเป็นการเล่นกับความคิดของ ประติมากรรมหนึ่งนาที ซึ่งจดจ่อไปที่บางสิ่งอย่างสั้นๆ โฟกัสไปที่แมงเม่าและก็ไปที่การหายไป ซึ่งจริงๆ แล้ว มันก็เหมือนกับชีวิตของเรา ที่เหลือก็เป็นประติมากรรม ที่อยู่เป็นนิรันดร์เหมือนกับโครงกระตูกของมัน กระดูก ก็คืออนาคตของเราที่จะคงอยู่ไปนานแสนนาน ดังนั้น สถานการณ์ของเราก็เหมือนกับว่าเราอยู่ที่นี่เป็นเวลา สั้นๆ แล้วช่วงเวลาที่แสนยาวนานมากเราจะไม่ได้อยู่ที่นี่ และประติมากรรมชิ้นนี้ก็เป็นของส่วนนี้ ดังนั้นผมก็ เลยสร้างประติมากรรมหนึ่งนาทีสำหรับส่วนที่เป็นการ ดำรงอยู่ของเราในโลก และชิ้นนี้สร้างขึ้นสำหรับส่วนการ ดำรงอยู่ของเราในอนาคตไม่ใช่ที่นี่

art4d: งานหลายชิ้นของคุณจะเกี่ยวกับจิตวิญญาณหรือ ไอคอนของช่วงเวลาและสังคมของเรา การที่มีมันอยู่ใน ใจ คุณจะช่วยแนะนำเรากับงาน 'ไส้กรอก (Sausage)'

I started to accept the let's say 'bad' parts, the 'weak' parts, the parts which I normally would have cut it out of my work, ... and let them in and after a while I realized it makes the work richer.

are countries where they have winter foods, so they have less vegetables and not much fish, we had meat but meat was for the rich people and for the rest we ate basically sausages and cabbage. I grew up with sausages, pickles and some other stuff which were basically winter foods. On another side I like them from a sculptural point of view, because they have a very distinctive form, a simple form but a very distinctive form. You have many millions of pickles, but they are all different and also they are all the same. It's the same with the sausages; it is this basic form that I like very much. Also potatoes, there are many, many millions of different potatoes but not two potatoes look the same, more or less. They all look different like human beings. This I like from the question of the sculpture.

art4d: So they are like pickle portraits?

EW: Kind of, yes. And also these sausages are always made of intestines, the real ones, so it's a part of our biological body which relates to our body so it is this whole relation which I like.

art4d: At your talk here earlier this year you said that when an artist begins, the drama begins. Now, after you have been a practicing and successful artist for some time, does it still feel like a drama? Every day?

EW: When I work, yes. When I don't work, no. Because I travel and enjoy my life and have fun with my children and my friends and so on but when I work this means you have to try to connect yourself, or really relate yourself, to a certain level of works that you've reached that you try to get back to or be connected to. I'm not satisfied with the work; I

constantly want to be better. I want to make it better or to make it more convincing for me and reach another level, and this is a lifelong fight.

One idea, one good idea, is not enough in an artist's life. You need many ideas because one idea will bring you up and then it weakens the work because it makes you, it makes the work, less exciting. It makes the relationship to the work, myself to the pieces, boring. So I need new excitement and new ideas to bring it up again and this has to go on and on and on. When you are a young person and an artist, let's say you start at 20 but you want to live until 80, so you have 60 years in front of you of fighting. One year you are up, but if you don't continue with new ideas and refresh yourself and pull yourself out and bring yourself excitement through new ideas and new things to renew your spirit then it gets weak, then it gets totally weak and you fall slowly down into the depression. Who wants that? So, basically, when I am in the studio it is a daily fight. Sometimes you $% \left\{ 1,2,\ldots ,n\right\}$ succeed a little bit and very often not. It's good, it's great, I like it. But if you don't want to fight, don't become an artist. Very simple. You can have a better life, as a dentist or whatever. Finished?

art4d: Yes, thank you.

EW: Do you still want to become an artist?

art4d: Yes.

EW: It's your own fault.

06 บรรยากาศภายใน นิทรรศการ The Discipline of Subjectivity ภายใน 100 ตันสน แกลเลอรี่ art4d: ที่งานเสวนาของคุณที่นี่ตอนตันปีนี้คุณได้พูดว่า เมื่อศิลปินเริ่ม ตราม่าก็เริม ตอนนี้หลังจากที่คุณได้เป็น ศิลปินที่ทำงานและประสบความสำเร็จมาได้ระยะหนึ่ง แล้ว มันยังมีความรู้สึกเหมือนกับตราม่าอยู่อีกหรือเปล่า ทกวันไหม?

EW: ตอนที่ผมทำงานใช่ครับ ตอนที่ผมไม่ได้ทำงานมัน ก็ไม่นะ เพราะว่าผมเดินทางและมีความสุขกับชีวิตของ ผมและสนุกกับลูกๆ และภรรยาของผมและก็อื่นๆ แต่ ตอนที่ผมทำงานนั่นหมายความว่าคุณต้องพยายามที่จะ เชื่อมต่อตัวคุณ หรือที่จริงแล้วก็คือเชื่อมโยงตัวคุณกับ งาน ซึ่งหมายถึงคุณกลับมาหรือเชื่อมต่อในระดับที่คุณ เคยเข้าถึงมาก่อน ผมไม่ค่อยพอใจกับงาน ผมต้องการ ที่จะทำให้ดีขึ้นไปอีกตลอดเวลา ผมอยากจะทำมันให้ดีขึ้นหรือทำให้มันน่าเชื่อถือสำหรับผมและไปให้ถึงอีก ระดับและนี่เป็นการต่อสู้ตลอดชีวิต

ไอเดียหนึ่งไอเดียที่ดีไอเดียเดียว มันไม่พอสำหรับ ชีวิตของศิลปิน คุณต้องการหลายๆ ไอเดีย เพราะว่า ไอเดียเดียวจะนำคุณขึ้นไปแต่แล้วมันก็จะทำให้งานอ่อน ลง เพราะว่ามันทำให้คณ มันทำให้งาน น่าตื่นเต้นน้อย ลง มันทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับงานแยกเป็น เสี่ยงๆ ด้วยความเบื่อหน่าย ผมก็เลยต้องการความ น่าตื่นเต้นใหม่ๆ และไอเดียใหม่ๆ เพื่อดึงมันขึ้นมาอีก และนี่ก็จะเป็นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ตอนที่คุณยังหนุ่มและใน ฐานะศิลปิน เอาเป็นว่าคุณเริ่มต้นตอนอายุยี่สิบแต่คุณ ต้องการที่จะอยู่จนถึงอายุแปดสิบ คุณก็เลยมีหกสิบปี ที่รออยู่ข้างหน้าให้คุณต่อสู้กับมัน ปี่หนึ่งคุณขึ้นแต่ถ้า คุณไม่มีใอเดียใหม่ๆ หรือทำตัวเองให้ใหม่สดอยู่อย่าง ต่อเนื่องและดึงเอาตัวเองออกมาและนำความตื่นเต้นมา สู่คุณด้วยไอเดียใหม่ๆ และของใหม่ๆ เพื่อที่จะรื้อฟื้น จิตวิญญาณของคุณแล้วล่ะก็มันก็จะอ่อนแอลงไป แล้ว มันก็จะอ่อนแอไปหมดแล้วคุณก็จะตกเข้าไปสู่ห้วงแห่ง ความหดหู่ ใครต้องการแบบนั้นบ้าง ดังนั้นต[้]อนที่ผมอยู่ ที่สตูดิโอมันก็เหมือนกับการต่อสู้ประจำวัน บางทีคุณ อาจจะประสบความสำเร็จเล็กน้อยแต่บ่อยครั้งที่มันไม่ได้ เป็นแบบนั้น มันดี มันยอด ผมชอบมัน แต่ถ้าคุณ ไม่ต้องการที่จะต่อสู้ก็อย่ามาเป็นศิลปินเลย ง่ายๆ เลย คุณสามารถที่จะมีชี้วิตที่ดีกว่าถ้าไปเป็นหมอฟันหรือ อะไรก็ตาม โอเคไหมครับ

art4d: โอเค ขอบคุณมากสำหรับเวลา EW: คุณยังอยากเป็นศิลปินอยู่อีกหรือเปล่า?

art4d: ใช่

EW: ถ้าอย่างนั้นก็เป็นความผิดของคุณเองนะ